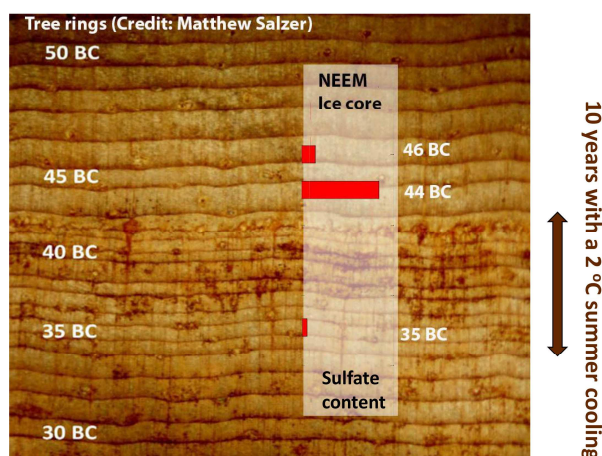

Det er vores vision at bidrage til viden om klimavariationer og den globale opvarmning ved at producere nye og innovative iskernedata og gennem modeller at bruge dem i klimaforskningen

Datering gør en forskel

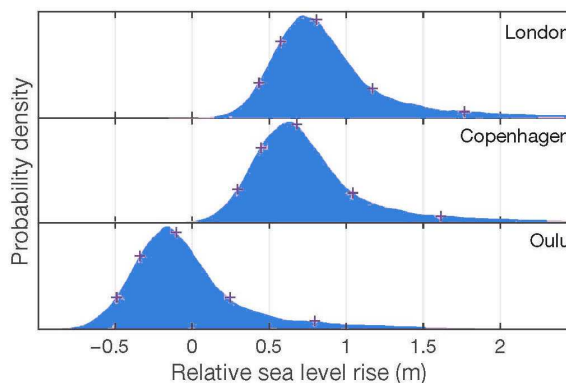
Den nye veldaterede NEEM-iskerne fra Grønland er blevet sammenholdt år for år med data fra træringe, og klimaeffekten af vulkanudbrud gennem de seneste årtusinder er blevet undersøgt. Høje koncentrationer af sulfat i de grønlandske iskerner stammer fra voldsomme tropiske vulkanudbrud og fra udbrud på høje nordlige breddegrader. Reduceret årlagstykkelse i træringe viser, at de store vulkanudbrud følges af op til 10 år med 1-2°C lavere sommertemperatur (Sigl, 2015). Store vulkanudbrud kan således køle klimaet i op til et årti, men forårsager ikke længerevarende klimaændringer. De to datasæt er synkroniseret ved hjælp af variationer i isens ¹⁰Be-indhold matchet med tilsvarende ¹⁴C-variationer i træer.

Figur 1: Udsnit af træringe, der viser en periode på 10 år med tyndere årlag på grund af det store vulkanudbrud i 44 f.v.t., året Julius Cæsar døde.

Havniveaændringer i Nordeuropa

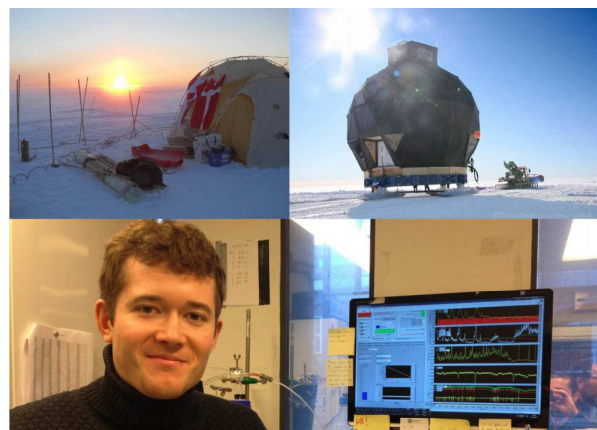
Den mest sandsynlige regionale stigning i havniveauet kan forudsiges ved at estimere de komponenter, der tilsammen giver havniveaustigningen. I Nordeuropa kompenseres havniveaustigningen delvist af landhævning, som er et levn fra istidens afslutning. IPCC RCP8.5-scenariet fra FNs klimarapport er brugt til at lave prognoser for havniveaustigninger i år 2100. Resultaterne viser, at sandsynlighederne ikke er symmetriske og at risikoen for meget store havniveaændringer er større end anslået i FNs klimarapport fra 2013. For København er den mest sandsynlige havniveaustigning i år 2100 0,65 m; men der er en 5% risiko for en stigning på mere end 1,6 m.

Figur 2: Sandsynlighedsprognose for relative havniveaustigninger for IPCC RCP8.5-klimascenariet i år 2100 for London, København og Oulu, Finland (Grinsted, 2015).

To succeser, der viser vejen frem

2015 var et usædvanligt år for Center for Is og Klima, idet vi havde to store feltprojekter. Som del af det internationale RECAP-projekt borede vi med vort danske isbor en 584 m lang iskerne gennem Renland-iskappen på Grønlands østkyst. Iskernen rækker mere end 100.000 år tilbage i tiden. De logistiske forhold viste sig meget vanskelige, og vi blev reddet af det danske Flyvevåben, der fik iskernerne transporteret til Danmark. I efteråret er hele iskernen blevet underkastet højpræcisionsmålinger af isotopforhold, urenheder og gasindhold. Vort andet projekt var den første felt sæson for EastGRIP-projektet, hvor vi flyttede vores isbore-lejr 500 km over Indlandsisen til det nye borested i den Nordøst-grønlandske Isstrøm.

Figur 3: Øverst tv: RECAP lejren på Renland iskappen; Øverst th: Flytningen af vores kuppel til EastGRIP; Nederst: Marius Simonson foran måleudstyret i laboratoriet ved Center for Is og Klima.